Cukortartó, fedéllel

Készítés ideje	18. század
Készítés helye	Esztergom
Anyag	ezüst, hyalith üveg
Technika	öntött, trébelt, vésett
Méretek	magasság: 10,5 cm szélesség: 11,5 cm
Jelzet	beütött 13; GRAN városjelzés; felismerhetetlen mesterjegy
Felirat	fedélen: Bernolák Máriássy Zsuzsanna 1840.
Leltári szám	60.14.1-3

Leírás

A felirat márkus – és batizfalvi Máriássy János (1771–1841) és Görgey Zsuzsanna (1785–1841) 1808-ban született leányát, márkus- és batizfalvi Máriássy Zsuzsannát (Zsuzsát), haraszti Bernolák Károlynét takarja. A márkus-és batizfalvi Máriássy család egy ősi, magyar nemesi család sarja a Felső-Magyarországon. A család első ismert őseit II. András magyar király környezetében találjuk. A XII. század környékén már birtokosok Szepes és Gömör vármegyékben, majd ősi fészkük mellé még számos birtokot szereznek Borsod, Heves, Nógrád, Pest és Sáros megyékben.

Zsuzsanna testvérei közül Gyula és Tiborcz százados, Sándor huszárszázados, Eduárd pedig honvédszázados volt. A legmagasabb katonai rangra János testvére emelkedett: az 1848-49-es forradalom és szabadságharc altábornagya volt, kit a világosi fegyverletétel után halálra ítéltek, majd ítéletét várfogságra enyhítették. 1856-ban kegyelmet kapott, majd az új magyar királyi honvédség a császári és királyi altábornagy és a kassai honvédkerület parancsnoka lett, 1888-ban pedig bárói rangra emelték.

Zsuzsanna egyik gyermeke, Dr. haraszti Bernolák József a magyar katonaorvos-képzés kiemelkedő alakja volt, aki békeidőben a magyar katona egészségügyet irányította.1896 és 1904 között a honvédorvosi kar főnöke volt.

A kék hyalith üvegből és ezüst foglalatból álló elegáns cukortartó a XVIII.- századi esztergomi ötvösség emléke.

Az ellipszis alakú üvegbetétet ugyancsak ellipszis alakú, négy lábon álló talapzaton álló, ezüstből készült, Az üveget körbeölelő ezüstművet virágmotívumok (köztük tulipánok) alkotják. Kör alakú fedelén csonkakúp emelkedik, amelynek tetején babérlevél-soron ülő gyümölcssor képezi a cukortartó fogóját.

Az 1884-ben elhunyt Máriássy Zsuzsana cukortartója a Bernolák családtól került az esztergomi Keresztény Múzeumba. (Bardi Terézia 2026)

Proveniencia

szerzeményezés: Bernolák Katalin, Kassa, 1937.

